

Studiematerial

Gör en musikvideo

Tips på hur man planerar, skapar och släpper en musikvideo

Innehåll

Förord	sid 3
En egen musikvideo – är inte det svårt?.....	sid 4
Träff 1: Inspiration och idéer.....	sid 5
Träff 2: Typ av musikvideo	sid 7
Träff 3: Gör en plan	sid 11
Träff 4: Filma musikvideo	sid 13
Träff 5: Redigera musikvideo	sid 17
Träff 6: Promota/marknadsför er video.....	sid 20
Bilaga 1: Bildmanus	sid 23
Bilaga 2: Olika roller på set – vem gör vad?.....	sid 24
Bilaga 3: Tystnad, tagning – kommandon på set.....	sid 25
Bilaga 4: Info – till filmteam, statister och gruppen	sid 26
Inspiration: länkar till musikvideor	sid 27

Klart ni ska göra en musikvideo!

Precis som på MTVs storhetstid är det i dag nästan obligatoriskt att göra en musikvideo. Det blir lättare att bli omskriven i musikbloggar, få spelningar, hålla uppe ett intresse hos fansen och mycket mer.

Ända sedan jag var med på min första musikvideoinspelning för 15 år sedan har jag hjälpt många med hur de ska tänka när de planerar, genomför och släpper sin video. Jag driver till och med en blogg om musikvideor. Ändå blir man aldrig fullärd – vilken dag som helst kan något nytt ske på musikvideofronten, och det är det som är så spännande.

Med dagens teknik går det att göra mycket själv. Men sen då, när videon är klar? I detta material kommer ni få tips på hur ni marknadsför videon och skickar den till musikbloggar och andra viktiga aktörer.

Jag hoppas att materialet kan hjälpa er att få igång er kreativitet och våga mer. Det finns inga rätt eller fel. Ni som grupp bestämmer vad just ni vill göra. Däremot finns det många värdefulla tips som kan rädda er från de värsta katastroferna.

Och glöm inte att ta hjälp av ert lokala Studieförbundet-kontor så kan ni snabbt komma igång!

PS. Jag är jättenyfiken på att se resultatet. Skicka gärna en länk till mig när videon är klar: sofie.tedenstad@studieforamjandet.se.

Materialet är skrivet av:

SOFIE TEDENSTAD

Musik och kultur

Studieförbundet Halland

Studieförbundet
främjandet

Oktober 2020

Författare: Sofie Tedenstad

Grafisk form: Anna Lillkung

Foto: Mostphotos och arkiv

studieforamjandet.se

En egen musikvideo – är inte det svårt?

Att göra en musikvideo kan kännas svårt och som ett stort steg. Det här studiematerialet ger praktiska tips på hur ni i er musikgrupp kan planera, skapa och släppa en musikvideo. Syftet är att visa att det faktiskt går att göra en musikvideo, också med relativt små resurser eller lite tid.

Ni får lära er om de olika delarna i processen, från att ni får er första idé till att ni börjar sprida er färdiga musikvideo. Materialet kan med fördel delas upp på fler eller färre cirkelträffar. Ni får helt enkelt anpassa innehållet utifrån era behov och förutsättningar.

Studiematerialet är uppdelat i träffar utifrån sex olika huvudteman:

- Inspiration och idéer (s. 5) (Träff 1)

- Typ av musikvideo (s. 7) (Träff 2)
- Gör en plan (s. 11) (Träff 3)
- Filma musikvideo (s. 13) (Träff 4)
- Redigera musikvideo (s. 17) (Träff 5)
- Promota er video (s. 20) (Träff 6)

På slutet finns fyra bilagor (från s. 23) som kan vara bra att ha när ni väl ska filma:

- Bilaga 1: Bildmanus
- Bilaga 2: Vem gör vad – olika roller på set
- Bilaga 3: Tystnad, tagning – kommandon på set
- Bilaga 4: Info – till filmteam, statister och gruppen

Den tid som ni lägger ner på arbetet kan ni rapportera som studietimmar till Studieförbundet inom ramen för er studiecirkel (se Tips nedan).

Tips innan ni kör igång:

Arbetet med det här studiematerialet kan med fördel genomföras och rapporteras till Studieförbundet som en studiecirkel, endera som en del av er befintliga musikcirkel eller som en egen studiecirkel. Då kan ni få stöd i ert arbete genom t.ex. lån av utrustning, teknik och lokaler. Studieförbundet har vissa regler som gäller för våra studiecirkel:

- **En studiecirkel måste ha minst 3 deltagare som är över 13 år**
- **Studiecirkeln måste ha minst 3 träffar (som omfattar minst 9 studietimmar totalt)**
- **Varje deltagare måste närvara vid någon av de 3 första träffarna**

Kom ihåg att ha ett demokratiskt förhållningssätt när ni arbetar med materialet. Det innebär att alla får komma till tals och känna sig delaktiga i arbetet.

Träff 1: Inspiration och idéer

En bra musikvideo behöver inte vara dyr. Det viktigaste är att ni har en bra idé. Målet med den första träffen är därför att ni ska bli inspirerade och kreativa, och komma på idéer.

1. Inspiration och idéprocess

Börja träffen med att kolla på några enkelt gjorda musikvideor och diskutera vad ni tycker om dem:

- OK Go – [“Here It Goes Again”](#)
- Paul Simon – [“You Can Call Me Al”](#)
- Fatboy Slim – [“Praise You”](#)
- Maya Hawke – [“To Love a Boy”](#)

Utgå från låten

Det unika med en musikvideo – som också skiljer den från övrig film – är att man inte lägger på musiken efteråt som ett utbytbar komplement. Musikvideon hyllar och utgår från just musiken. En bra video lyfter låten. Låt musiken avgöra när olika saker ska ske i videon – när det ska vara intensivt, lugnt, när höjdpunkten ska komma etc. Ni kan t.ex. fundera på musikvideorna ni nyss kollade på – hur hyllade de musiken?

Finns inga regler

Det finns egentligen inga ramar för hur en musikvideo ska se ut. Det är ni som bestämmer. Passa på! Det finns nästan inget friare format än just musikvideor. Denna ”genre” är i ständig förändring och en oändlig experimentverkstad. Våga vara modiga och ta ut svängarna!

Titta t.ex. på följande musikvideor av franska regissören Romain Gavras:

- Jamie xx – [“Gosh”](#)
- M.I.A – [“Bad Girls”](#)

Diskutera:

- Ser de ut som “typiska” musikvideor?
- Vad väcker videorna för tankar och idéer hos er?

Frångå normen

Det bästa sättet att uppleva och förstå magin med musikvideor är att titta på väldigt många.

Titta på videor inom olika musikgenrer, också de som är långt ifrån er egen. Diskutera vilka som tilltalar er mest och varför. Bara för att ni t.ex. spelar metal måste ni inte göra en “typisk metalvideo” med mörker och eldlågor i en tom industrilokal. För vem kommer kunna skilja den från alla andra metalvideor? Ni är mer än bara en musikgrupp – ni är ni.

Många grupper inom Studieförbundet har gjort musikvideor. Här är några exempel:

- Children of the Sun – [“Mountain of the Sun”](#), [“Emmy”](#)
- Ärkepucko – [“Gator & Torg”](#)
- WillMan – [“Problem” \(Ft. Josefin Nordberg\)](#), [“Lju-ger” \(Ft. Saga Isebring\)](#)
- Scarlet – [“End In Blood”](#), [“Age of seduction” \(lyric video\)](#)
- Browsing Collection – [“One Time A Year”](#), [“Break Closed-Minded Bars”](#)
- Gaupa – [“The Drunk Autopussy Wants to Fight You”](#), [“Vakuum”](#)
- VULKAN – [“This Visual Hex”](#)

Visualisera musiken

En bra musikvideo har en viktig sak: tajming. Rätt bild på rätt ställe. Målet är att musik och bild blir ett så att musiken får synas och bilderna höras.

Fundera på hur hårda trumslag ser ut – vilka bilder dyker upp? Hur låter en svepning över en trolsk skog – som er musik? Ni ser säkert bilder i ert huvud när ni skapar/lyssnar på musik, eller tänker på era låtar som korta berättelser/filmer. Men våga ifrågasätta de första idéerna. Tänk även på att musikvideor oftast inte innehåller dialog. Ni behöver hitta andra sätt att berätta.

Kolla på annan sorts film

Titta på vanlig film, kortfilm, serier eller annat. Studera detaljer. Det som är bra kanske är kameravinklarna, färgerna, manuset eller något annat som ni lägger märke till först nu. Skriv ner vad ni gillar!

2. Vad är ert visuella koncept?

Om ni inte redan har ett visuellt koncept kan ni börja med att tänka igenom det. Det visuella konceptet är det som "syns" i allt ni gör. Här ingår, förutom stilen på era musikvideor, också följande:

- Era foton, logga, T-shirts, pins och annan merchandise, skivomslag, bilder i sociala medier, osv.

Associationer

Ert visuella koncept kommer avgöra vilka associationer man får när man ser er. Kommer man att tänka på 70-tal, hippies och Woodstock, eller industriromantik och 80-tal? Om allt går i samma stil och har en röd tråd blir det lättare att direkt känna igen era grejer och förstå er som artister.

Det visuella konceptet består bland annat av:

- Färg, stil och typsnitt.
- Hur ni poserar: Tuffa, glada, inslag av humor?
- Vilka miljöer ni filmas i. En solig strand ger t.ex. ett annat intryck än en mörk replokal.
- Kläder och rekvisita.
- Olika filter som ger olika intryck.
- Tidsålder: Om det ska se nytt och fräscht ut, eller hellre en grumlig, skakig video som ser retro ut.

Diskutera:

- Vad är ert visuella koncept? Dokumentera gärna och se om det är någon del som ni saknar.
- Vill ni ändra något i ert visuella koncept?

3. Prata igenom och diskutera

Titta på musikvideor som ni gillar (eller inte gillar) tillsammans och svara på frågorna nedan för att lista ut vilken sorts video ni vill göra:

- Vilken sorts musikvideo gillar ni och representerar er som grupp? Finns det några absoluta "no-nos"?
- Vilka av era låtar tycker ni är mest lämpade för att användas i en musikvideo och varför?
- Vilka bilder dyker upp i era huvuden när ni spelar er låt/era låtar?
- Vilka musikvideor och filmer utgör era främsta inspirationskällor? Det kan vara bra om ni hittar några stycken som ni alla är överens om.
- Vad vill ni säga med videon och hur gör ni det bäst? Tänk igenom vilka scener, miljöer, artwork, animationer, färger eller annat som skulle kunna lyfta fram låten eller er story.

Träff 2: Typ av musikvideo

Det finns flera olika sorts musikvideor och det gäller att välja ett format som passar ens musik och mål. Under den här träffen får ni dels fundera mer kring vad som är ert mål med att göra en musikvideo, dels lära er mer om olika sorts videor och för vilka ändamål de passar bäst.

1. Vad är målet med videon?

Det är viktigt att tänka på vad som är målet med er musikvideo. Ni har begränsat med tid och kan inte göra hur många videor som helst. Därför är det viktigt att det ni gör hjälper er att avancera som grupp.

Olika sorts videor

Det finns många olika sorters musikvideor. De vanligaste är:

- Performance-video
- Narrativ video
- Konceptvideo

Andra vanliga varianter är:

- Lyric video
- Live-session-video
- Visuals (rörligt material på några sekunder. Passar bra i sociala medier eller i Spotify).

2. Tre vanliga mål

De olika sorts musikvideorna är mer och mindre lämpade för olika ändamål. Här kommer exempel på vanliga mål som musikgrupper har, och vilken sorts musikvideo som oftast lämpar sig bäst för de målen.

Mål 1: Få fler spelningar – välj performance-video

Om ni letar spelningar och behöver något som visar upp hur ni ser ut live bör ni göra minst en riktigt bra performance-video.

Den vanligaste (och kanske mest uttjatade) sortens performance-video är när ni i gruppen låtsas spela och ”mima”, och ljudet är pålagt efteråt. *OBS! Mima aldrig på riktigt när ni spelar in utan sjung hellre högt. Det ser bäst ut på bild.*

Om man istället filmar och tar upp ljudet kallas det för live-session-video.

Exempel på Performance-videor:

- The Beatles – [“Strawberry Fields Forever”](#) (klassiker från 1960-talet)
- Hands Off Gretel – [“She Thinks She’s Punk Rock N Roll”](#) (fisheye-objektiv i trång replokal)
- Refused – [“REV001”](#) (militärisk danskoreografi)
- Frantic Amber – [“Scorched Earth”](#) (intensiv och närgången metalspelning)

Fånga era styrkor

Om ni gör en performance-video ska ni sträva efter att skapa den stämning och stil som ni brukar ha på era spelningar. Det gäller allt från färger till scenkläder. Fånga och filma det bästa med er grupp, t.ex. en väldigt karismatisk pianist eller en basist som imponerar med sina snabba fingrar. Allt som ser snyggt eller intressant ut ska med i videon.

Mål 2: Väcka intresse – välj narrativa eller konceptuella videor

Ett annat vanligt mål är att man vill skapa en musikvideo för att väcka intresse och få det att ”hända” för gruppen i musikväg. Många artister har slagit igenom med en viral musikvideo. Se bara till att jakten på “likes” inte går till överdrift och att innehållet i videon börjar strida mot era värderingar/övertygelser. Det ni gör bör ändå vara konst snarare än bara reklam.

Var unika

Lättare sagt än gjort, men en unik idé är det enda som kommer göra er musikvideo till en riktig kioskvältare. Nu är inte läge att hålla tillbaka.

Var provokativa

Ta ställning i en fråga som är avgörande eller testa den galnaste filmidén. Spara inte på krutet eller tveka. Ett subtilt bildspråk når inte alltid fram och då spelar det ingen roll hur bra er grundtanke var.

Gör musikvideoslippet tillsammans med en insamling (musiker har samlat in pengar till bl.a. självmordshjälplinjer i musikvideor). Engagera medier och organisationer. Kanske var det faktiskt på grund av en viss ideologi eller övertygelse som ni startade gruppen. Låt det synas.

Narrativa eller konceptuella videor är ofta effektiva om man vill väcka intresse.

Var roliga

Humor i musikvideor har alltid funnits med. Använd gärna humor för att fånga intresse, men också för att berätta något som ni tycker är viktigt. Det är effektivt.

Ni kan göra videon som ett "svar" på något annat – t.ex. som en parodi eller hyllning till en film eller tv-serie, då kommer dess fans att vilja titta. Ni kan också försöka få en känd person att ställa upp i videon för att nå ut mer.

Exempel på "Viral succéer"-musikvideor:

- Psy – ["Gangnam Style"](#) (sydkoreansk dansplåga)
- Childish Gambino – ["This Is America"](#) (politiskt kärnbränsle)
- El Chombo – ["Dame Tu Cosita" feat. Cutty Ranks](#) (animerad alien)
- Little Big – ["Skibidi"](#) (ryskt dansfenomen)

Mål 3: Förstärka relationen med era fans – släpp videor ofta

Ett annat mål med att släppa musikvideor är att upprätthålla relationen med sina fans, så att fansen inte glömmer bort er. Då kan det vara bra att släppa något med jämna mellanrum. Ni kan t.ex:

- Göra en serie videor som hänger ihop med cliffhangers för fansen att vänta på.
- Göra några riktiga musikvideor och sen släppa enklare lyric-videor eller visuals däremellan.
- Ha olika video-teman för varje nytt album. Historia, rymden eller vad ni nu än är intresserade av.
- Göra hela albumet som ett visuellt album eller längre video (som t.ex. Tierra Whack – ["Whack World"](#); Lonnalee – ["Everyone afraid to be forgotten"](#) eller Beyoncé som gjort flera stycken).
- Göra långa videor, dokumentärfilmsliknande videor, turnévideor och samarbete med olika spännande regissörer och konstnärer. Håll er intressanta!

3. Performance-video – musikvideo på en scen, i en park eller med green screen

Om ni väljer att göra en performance-video behöver ni först välja någonstans att filma. Troligtvis har ni redan tillgång till en replokal. Eventuellt har ert studieförbund en scen där ni kan filma.

Inomhus på en scen

Att ha en fast plats, inomhus, är på många sätt det enklaste. Ni kan rigga och förbereda hur mycket ni vill, sätta ljuset tills det blir perfekt och filma så länge ni orkar. Ni behöver inte tänka på väderförhållanden eller tid på dygnet.

Parker, gator och ödehus

Många filmer på ett torg, i skogen, i ett gammalt ödehus, vid en sjö, i någons lägenhet, i en nedlagd industrilokal, i en kyrka eller på en tågstation. Det kan dock vara svårare att få tillgång till el för att koppla in lampor, rökmaskiner etc i sådana miljöer.

Fundera på:

- Måste videon verkligen utspela sig på en dansbana från 60-talet eller går det lika bra med den lokala glasskiosken i liknande stil?
- Har ni inte tillgång till en gammal Mercedes cab att åka runt i så kanske det är bättre att välja en annan filmidé.
- Ju mer rekvisita, människor och avancerade tagningar ni vill ha i er video, desto större risk att den aldrig blir klar.

Byt ut miljön med green screen

Det mesta går att lösa med en green screen nuförtiden. Då filmar ni mot en grön duk så att ni sedan kan lägga in vad ni vill för bakgrund/miljö i datorn. Mer om green screen kommer.

En performance-video skapas enkelt om ni har tillgång till en scen med bra ljussättning.

4. Narrativ video – med berättelsen i centrum

Narrativa musikvideor berättar små historier, nästan som kortfilmer. Händelserna i videon kan ha en direkt eller mer lös koppling till låttexten.

En framgångsrik akt kan ibland kontakta flera olika regissörer för att se vilka idéer de har och sen välja en. Det kallas att regissörerna pitchar en idé. Vilken kortfilm som helst passar dock inte till er låt. Se till att regissören förstår och bryr sig om musiken. Den ska vara i fokus. Personerna som gör videon *måste* utgå från låten, annars kommer det inte bli bra.

Exempel på narrativa musikvideor:

- Cyndi Lauper – [“Girls Just Wanna Have Fun”](#) (feministisk klassiker)
- Leningrad – [“Kolshchik”](#) (rysk baklängesvideo)
- Tove Lo – [“Glad He’s Gone”](#) (Grammy-nominerad)
- The Knife – [“Pass This On”](#) (dragshow möter lokala fotbollsklubbens årsmöte)

5. Konceptvideo – mer experimentellt

En konceptvideo baserar sig på ett starkt, visuellt koncept. Färger, former, bilder och animationer brukar ingå. Dessa videor är ofta subtila och experimentella och följer sällan en dramaturgi på samma sätt som en narrativ video. Man kan säga att en konceptvideo är lite som ett audiovisuellt konstverk.

Exempel på konceptvideor:

- OK Go – [“The One Moment”](#) (4.2 sek av färgexplosioner på 3 min.)
- Noga Erez – [“Off The Radar”](#) (kvävande flätor och armar som huvuden)
- Lykke Li – [“I'm Good, I'm Gone”](#) (stilistisk video med inslag av performance)
- Spoon – [“Do I Have to Talk You Into It”](#) (Photoshop-mania)

I en konceptvideo kan ni använda er av olika typer av animation:

- Traditionell animation. Tecknade/målade bilder som läggs efter varandra.
- Stop motion. Skapas ruta för ruta genom att man flyttar objekt lite för varje gång.
- Datoranimation. Kan göras i 2D eller 3D, vektorbaserat etc. Program som brukar användas är t.ex Adobe Character Animator, Blender eller Adobe After Effects.

Börja gärna experimentera eller gå en kurs, men animera inte om ni inte tycker det verkar genuint roligt då det kan vara väldigt tidskrävande.

Exempel på animerade videor:

- Näääk – [“Cali ft. Fricky, Denz”](#) (en tur i Stockholms tunnelbana)
- SOPHIE – [“Faceshopping”](#) (utseende-/logo-hets)

- Bishop Briggs – [“The Way I Do”](#) (artisten kliver ur sin egen hjärna)
- Yoni Bloch – [“Naim Bachuts”](#) (israelisk dock-video)

Det finns också andra typer av musikvideor som har konceptuella inslag, till exempel:

- Audience participance (fansen medverkar och skickar in klipp). Exempel: Pup – [“Free At Last”](#) (fansens cover-version)
- Interaktiv video (tittaren gör val som påverkar videon). Exempel: Major Lazer – [“Know No Better”](#) (klicka för att hoppa mellan dröm och verklighet)
- Facebook-loopad video. Exempel: The Academic – [“Bear Claws” \(Live Looper Version\)](#)
- VR-musikvideo. Exempel: Björk – [“Notget VR”](#) (teknikpionjären testar VR)
- Video från “ditt barndomshem”. Exempel: Arcade Fire – [“The Wilderness Downtown”](#) (skriv in en adress och det ser ut som att videon filmades där).

6. Prata igenom och diskutera

Utifrån vad ni läst och lärt er under den här träffen kan ni gå igenom och diskutera:

- Vad är målet med er musikvideo?
- Vilken typ av video ska ni göra? Performance, narrativ, koncept, animerad eller något annat? Varför ska ni göra just den sortens musikvideo?
- Hur kommer valet av typ av musikvideo att påverka var ni ska filma och vilka resurser ni behöver?
- Vad ser ni för utmaningar med den typ av musikvideo som ni helst vill göra? Behöver ni en plan b?

Ni kan med fördel också börja skissa på manus för er musikvideo utifrån era idéer. Då kommer ni få en tydligare bild av vad ni behöver hjälp med och vilka resurser som behövs framöver.

Träff 3: Gör en plan

Det är viktigt att ha en bra plan för hur allt ska gå till när ni väl ska filma er musikvideo. Den här träffen fokuserar på hur ni praktiskt förbereder allt inför skapandet av er video.

1. DIY – gör det själva

Det har blivit allt vanligare att musiker gör sina videor själva eftersom många har tillgång till bra teknik i dag. Fundera på vad ni kan och gillar i filmväg. Kanske är det någon av er som...

- har filmat tidigare?
- fotar mycket och är bra på bildseende?
- är duktig på att teckna och vill prova att animera?

Ta hjälp av vänner

Be era vänner om hjälp, men tänk på att kompisar också kan tröttna om det blir för mycket. Filmskapande kan vara oerhört tidskrävande. Ni brinner trots allt mest för er egen grupp, så kräv inte för mycket.

2. Ta hjälp av proffs

Eftersom ni läser detta är ni troligtvis i början av er karriär och har inte råd med en dyr musikvideo. Det kan vara svårt att veta om det är värt pengarna att anlita proffs för att göra er video, men det är ändå något ni kan överväga och fundera över.

Ingen vill jobba gratis

Musikvideoinspelningar brukar krylla av "volontärer". Kompisar, skolelever, grannar och småsyskon som kan dra kablar, hålla i lampor, agera statister osv, för att inspelningen ens ska bli av. Men vill man ha proffs får man betala för det. Precis som att ni som musiker helst inte vill spela gratis för alltid, vill inte filmare det heller. Ha respekt för deras yrke och konstnärskap, precis som de bör ha för er. Ni sitter ofta i samma båt.

Låt ingen lura er. Bara för att det kostar behöver det inte bli bra. Se till att den som hjälper er inte bara filmar och klipper ihop en video oengagerat, utan har en konstnärlig idé och ambition. Med lite erfarenhet kommer ni inse vad ni ska fråga efter och lägga pengar på.

Hur hittar man någon som hjälper en?

Prata först med er handläggare på Studieförbundet som kan ge er tips och rekommendationer. Fråga efter:

- Erfarenheter: Vad har andra gjort, vad har funkat bra och mindre bra?
- Utrustning och lokaler: Fråga om ni kan låna t.ex kamera eller lokal. En del avdelningar erbjuder hjälp med just musikvideoinspelning och är särskilt duktiga på det.
- Kurs, workshop eller studiecirkel: Be handläggarna att anordna en särskild kurs och hyra in en musikvideoregissör som leder den.
- Kontakter: De kan också hjälpa till att förmedla kontakter till andra grupper, så som dansgrupper, som ni kan samarbeta med.

Anlita proffs? Ni hittar regissörer, filmfotografer, ljussättare m.m. på företag, i skolor eller genom forum på nätet.

Vem kan göra vad (filma, klippa, med mera)?

- Filmföretag (finns allt från stora till små). Välj en regissör som ni tycker gör riktigt bra saker. En del är specialiserade på musikvideor men många gör en blandning av musikvideor, kortfilmer, informationsfilmer, reklamfilmer och annat. Sök upp dem ni gillar och som finns i närheten.
- Elever på filmskola eller estetisk-/mediautbildning. Ofta ingår det som en del i deras utbildning att t.ex. filma en musikvideo. Filmutbildningar finns bland annat i:
 - **Stockholm:** Kulturama, Sigtuna folkhögskola.
 - **Norrköping:** Musik- och filmgymnasiet.
 - **Trollhättan:** Filmarbetarutbildningen.
 - **Falkenberg (Vessigebro):** Katrinebergs folkhögskolas filmlinje.
 - **Skurup:** Skurup folkhögskolas filmlinje.
 - **Svalöv:** Fridhems folkhögskola.
 - **Molkom:** Molkoms folkhögskola.
- Efterlys folk på forum (Voodoo-film, Filmcafé).
- Leta på Facebook i grupper som t.ex. "Filmare i X län". Det fungerar lite som de grupper där man söker bandmedlemmar.
- Prata med er kommun eller regions avdelning för kultur och film. Ofta kan man låna utrustning eller ansöka om bidrag.
- Lokala teatergrupper kanske vill vara med som statister.
- Ni själva! Många artister regisserar sina egna videor. Har man ett bra team omkring sig som kan förverkliga ens idé kan det gå hur bra som helst.
 - Våga bli din egen regissör, eller låt din dansintresserade faster prova att koreografera videon. Kanske blir det helt fantastiskt.
 - Att göra film är ofta något man lär sig efterhand. Det finns också kurser, både på nätet och fysiska, och böcker man kan läsa. YouTube är en annan bra källa.

3. Sponsring, produktplacering och samarbeten

Ni kan använda er av sponsring och produktplacering för att låna och få tillgång till olika saker/material. Ni kan t.ex. fråga en lokal surfshop om de vill låna ut grejer till er surfinspirerade video, eller be om hjälp från en textildesigner som gör fantastiska dräkter.

Glöm inte tacka alla i eftertexterna. Var tydliga från början så att ingen känner sig utnyttjad. Ska de få betalt, ha med sin logga eller på annat använda musikvideon som reklam? Tänk också på att för många loggor och uppenbara produktplaceringar inte ser bra ut och tar fokus från musiken. Använd omdömet. Er video ska vara er video och ni ska kunna stå för den i alla år.

4. Andra sätt att samla in material

Det går alltid att använda gamla foton, familjefilmer eller vad som helst. Ni kan till och med rita själva. Det mesta kan bli en video – bara man lägger det efter varann på en tidslinje och sätter musiken till.

- Använd gammalt open source-material. Finns på bland annat sajter som Smithsonian Open Access, Paris Musées och Yale Center for British Art.
- Använd foton.
- Använd existerande filmmaterial från turnéer eller annat.

5. Prata igenom och diskutera

- Vad ska ni göra själva och vad ska ni ta hjälp med när ni gör er video? Vem hjälper er?
- Vilken teknik/utrustning behöver ni? Vem kan ni låna, hyra eller köpa av? Behöver ni sätta upp en budget och söka efter pengar?
- När och var ska ni spela in? Om ni ska samla material på annat sätt (gamla foton, open source eller dylikt), vem ansvarar?

Träff 4: Filma musikvideo

Det här avsnittet fokuserar på planeringen inför och själva filmandet av er musikvideo.

1. Praktisk planering

Vikten av att planera och ha en tydlig vision innan man börjar filma får inte underskattas. Börja med att räkna baklänges från det datum som ni vill släppa videon. När måste ni börja redigera videon och när behöver ni ha allt filmmaterial klart? **Gör en plan!**

Ni behöver också fundera på allt praktiskt kring själva filminspelningen, t.ex. plan för mat, transporter och annat. Diskutera följande:

- Bestäm vilken tid ni ska träffas på inspelningsdagen. Hur tar ni er dit? Behöver ni bilar? Vem kör?
- Tänk på hur ni får med er all utrustning. Vad ni gör om batterier tar slut eller en kabel saknas? Vem åker och fixar?
- Vad ska ni äta? Ska ni ställa upp ett bord med fika på? Kan ni äta middag på den lokala pizzerian?
- Hur många pauser behöver ni och när?
- Sjukvård är viktigt. Ta med ett kit med lite plåster, värktabletter etc. Ta reda på var närmsta vårdinrättning finns om ni spelar in långt hemifrån.

Tips! Titta gärna på "behind-the-scenes"-klipp från olika musikvideoinspelningar (finns t.ex. på [Musikvideoportalen.se](https://musikvideoportalen.se)).

2. Teknik

För att spela in en musikvideo behövs en hel del teknik. Kolla med ert Studiefremjandet-kontor angående utlåning av teknik. Många ungdomsgårdar, kulturhus och bibliotek har också utrustning att låna ut. Fråga även kulturförvaltningen/resurscentrum i din kommun/region, eller kontakta en filmskola/filmföretag.

Högtalare

Ni behöver någon slags högtalare att spela upp låten på om ni ska mima till, gärna med Bluetooth-funktion.

Kamera

Kameran är viktig men avgör inte allt. Ha hellre en bra filmidé än en dyr kamera. Dagens mobiltelefoner filmar med bra kvalitet. Ni kan välja att filma med:

- mobiltelefon,
- systemkamera med filmfunktion,
- filmkamera,
- Go Pro-kameror eller annat.

Minneskort och batterier

Ha ett eller flera minneskort till kameran samt ladda alla batterier i förväg. Extra batterier är guld!

Filmkamera.

Systemkamera med filmfunktion.

Stativ

Ett stativ, t.ex. en enkel "tripod", kan vara bra om man vill att kameran ska stå riktigt still. Det finns även till mobiltelefoner. Stadiga bilder ger ett annat intryck än rörliga.

Det finns stativ för olika sorts kameror och telefoner.

Lampor

Det som ser ljust ut i verkligheten ser ofta mörkt ut på film, eftersom kameran inte kan fånga upp allt ljus. Har ni inga riktiga filmlampor får ni vara kreativa och ta hjälp av alla möjliga vanliga lampor, ljusinsläpp från fönster, ficklampor m.m.

Lys upp det ni vill ska synas bäst – som ett ansikte eller en viss detalj. En för mörk inspelning går inte att rätta i efterhand.

Parasoller, paraplyer, skärmar, plattor, reflektorer

På en professionell filminspelning använder man t.ex olika plattor och skärmar för att reflektera ljus. Mycket

går att uppfinna med lite kreativitet. Ett gäng vanliga paraplyer kan åtminstone vara bra att ha för att skydda mot bländande sol, och regn såklart.

Green screen

Det är populärt att filma med green screen – en grön duk som hängs upp som bakgrund och som i datorn ersätts med något annat (strand, stad etc). Den möjliggör mycket men ska användas med omdöme. En del Studiefremjandet-kontor kan låna ut green screen.

Römaskin

Tänk på att alla typer av maskiner kräver el och det kan vara svårt att få med sig ut på en inspelningsplats. Låna römaskin av ert lokala spelställe, Studiefremjandet eller andra ni känner.

Verktyg och bra-att-ha

Förlängningssladdar, eltejp, saxar, våtservetter, sminkväska, hårspray, gummisnoddar... Ni vet aldrig vilka problem ni kan behöva lösa och ni vill inte avbryta inspelningen för småsaker.

Studiefremjandet kan på vissa håll låna ut green screens.

3. Planering av manus och filmande

Innan ni börjar filma bör ni ha ett gediget bildmanus och inspelningsschema.

Bildmanus

Ett bildmanus är det vanligaste sättet att planera en filminspelning. Ni gör fyrkantiga rutor på ett papper. Börja i rutan längst upp till vänster. Rita in vad som ska ske i första filmscenen. Fortsätt sedan med nästa. På så sätt vet ni vad ni ska filma och hur resultatet väntas bli.

Gå igenom manuset med alla innan inspelningen. Bildmanus från kända musikvideor hittar ni på WeDirectMusicVideos.com. I bilaga 1 (s. 23) hittar ni även en mall för bildmanus som ni kan använda er av.

Bildutsnitt

När ni gör bildmanuset ska ni också tänka på bildutsnittet. Det går inte att klippa mellan två nästan identiska bilder – det ser bara konstigt ut. När ni filmar ska ni därför se till att få med:

- **Halvbild:** Från midjan och uppåt.

- **Helbild:** Backa långt bak och få med helbilder på såväl varje person som på hela gruppen.
- **Närbild:** Låt ansiktet fylla kameran.
- **Extrem närbild:** Filma bara ett öga, en handled, en tatuering eller någon annan snygg detalj.
- **Panoreringar och åkningar:** Låt kameran svepa från vänster till höger eller uppifrån och ner. Börja långt borta och låt kameran "åka framåt" mot motivet. Kräver stadig hand eller att man har en kran. Man kan också göra en åkning genom att fotografen rullar fram på t.ex. skateboard/annat fordon.

Inspelningsschema/klipp- och bildlistor

Det finns många bra och användbara dokument på webbsidan Voodooofilm, t.ex. för att göra inspelningsschema. Skriv gärna upp så mycket som möjligt om vilka bilder som ska filmas och när, t.ex. så här:

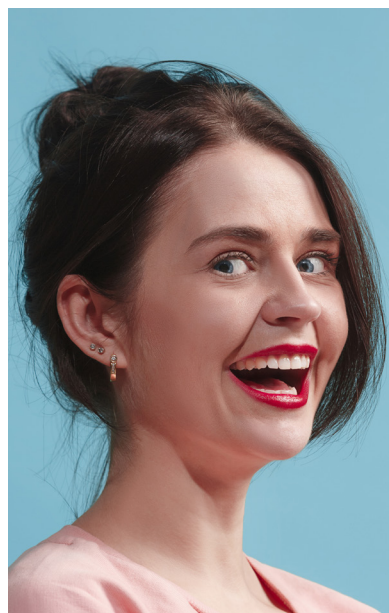
Bild 1	Närbild på dansarnas skor 10.00-10.20
Bild 2	Helbild på scenen med blinkande lampor 10.20-10.30
Bild 3	Basisten går från logen upp på scenen 10.30-10.45

Helbild.

Halvbild.

Närbild.

4. När ni filmar

Ni kommer behöva mycket material att klippa mellan. Filma därför hellre för mycket än för lite. Se till att ta långa tagningar med luft före och efter. Låt kameran gå en stund innan ni börjar och stäng inte av för snabbt efteråt, då blir det lättare att klippa.

Man brukar säga att av ungefär en timmes filmat material blir det en minut som används. Det är en bra tumregel att tänka på när ni filmar.

“Bara kör”

Självklart kan man vara mer spontan och filma på måfå. Det ger en mer dokumentärfilmsliknande känsla. Allt beror på vad ni tänker er för typ av slutprodukt. Ostrukturerat filmande brukar dock leda till förvirrade tittare. Dramaturgi har fungerat sen urminnes tider.

Att filma mer dokumentärt och enkelt är också ett alternativ.

Kom överens

Om ni tagit hjälp av ett filmteam: respektera deras jobb men ställ inte upp på saker ni inte vill. Blir det för många oklarheter – ta då en paus och diskutera innan ni fortsätter. Det är ändå ert namn som ska stå på videon och ni som främst kommer förknippas med den.

Tips! Titta på musikvideon Antonio D – [“Allt E Cool”](#) filmad av Mohave Media. Minidokumentär och musikvideo som visar ett roligt skräckexempel på hur det kan bli när bolagets vision krockar med artistens.

5. Dubbelkolla materialet

Dubbelkolla materialet med fotografen efter varje tagning. Ljuset kanske blev dåligt, eller så missade man när sångaren kastade omkull mikrofonstativet som var höjdpunkten i scenen. Räkna med många omtagningar och sluta inte förrän ni är nöjda.

6. Prata igenom och diskutera

Innan inspelningsdagen bör ni fundera igenom:

- Vem ska ha vilken roll under inspelningen? Har ni tillräckligt med anställda och/eller volontärer?
- Hur får ni inspelningsdagarna att flyta på så smidigt som möjligt? Vem ansvarar för det praktiska?
- Vilka mallar och dokument (bildmanus, schema, etc) behöver ni förbereda och ha med er? Vem ansvarar för vilka dokument?
- Har ni fungerande teknisk utrustning? Vad behöver hyras in/lånas?
- Vem ansvarar för att rigga allt inför inspelningen?

OBS! Titta även i bilagorna 1-4 (från s. 23). Bilaga 1: Bildmanus, Bilaga 2: Olika roller på set – vem gör vad, Bilaga 3: Tystnad, tagning – kommandon på set, Bilaga 4: Info – till filmteam, statister och gruppen.

Träff 5: Redigera musikvideo

En del anser att det är vid klippbordet som filmen skapas. Den här träffen fokuserar på redigeringsprocessen – vad som behövs för att klippa en musikvideo och hur man ska tänka när man gör det.

1. Känsla och dramaturgi i redigeringen

Redigering, även kallat editering, klippning, efterproduktion och postproduktion, är en viktig del av skapandeprocessen. Här bör ni som grupp tänka igenom vem som ska klippa (ni själva eller proffs) och om ni t.ex. ska ha olika specialeffekter i videon.

Känsla för klippning

Den som klipper bör ha viss känsla för musik och rytm och vara bra på att se när det är dags att klippa, vilka bilder/rörelser som passar till vilka delar av musiken och i vilken hastighet klippen ska gå. Klipparen bör också vara bra på att bygga upp en dramaturgi.

Se till att ni har mycket inspelat råmaterial att klippa i.

Det går att utbilda sig inom filmredigering, men man kan även vara naturligt bra på det. En del bara ser och känner sådant. Det handlar mest om tajming, eller sync points (sync points = att rätt sak i videon sker vid rätt punkt i musiken). Många musiker har en fördel eftersom de redan är bra på rytm och tajming. Det tekniska går alltid att lära sig genom "trial and error" och genom att kolla på tutorials på t.ex. Youtube.

Dramaturgi

Försök ge videon en dramaturgi oavsett om det är en narrativ, konceptuell eller performance-video.

Tre minuter känns långa och tråkiga om det inte händer något nytt. Tänk i termer av *början*, *mitt* och *slut*. Om sångerskan gör något extra, som att kasta håret bakåt eller stampa i en vattenpöl så det skvätter – lägg in det där klimax i låten kommer. Bränn inte alla de bästa klippen i början för att sedan bara hoppa fram och tillbaka mellan olika utfyllnadsklipp. Det finns inget värre än en tråkig musikvideo – ansträng er mer eller låt bli.

Bygg upp spänningen

Spara det bästa till sist och bygg upp en spänning. Har trummisen en gång tagit av sig tröjan – låt den vara av. Börjar hen sen måla sig på överkroppen med röd färg – vänta till slutet med att avslöja vad det står.

2. Programvaror

Det går att klippa film i en surfplatta eller i mobiltelefonen, men en bra dator med stor skärm underlättar. Välj program utifrån:

- Vad ni har tillgång till
- Vad ni har råd med
- Vad ni redan kan eller tycker är lättast att lära sig

I de flesta datorer finns gratisprogram för filmredigering:

- På Mac: iMovie
- På PC: Windows Movie Maker

Exempel på professionella program som kostar:

- Final Cut Pro
- Premiere Pro

Exempel på gratisprogram:

- Openshot
- Lightworks
- Shotcut
- Davinci Resolve

De flesta program har ungefär samma funktioner, så stirra er inte blinda på programvalet. Man kan till och med göra enklare redigering i YouTube när man laddar upp filmen där, så det finns flera olika möjligheter.

3. Tekniska val och detaljer

Klippning handlar delvis om det tekniska och därför finns det vissa tekniska saker och aspekter som ni behöver känna till.

Format

Någon (i gruppen eller utomstående) behöver kunna vissa saker gällande format och filmfiler. Filmen bör bli 1920 x1080 stor, och inte för tung att jobba i.

Kvalitet

Ibland har man filmat i ett rått format (tunga filer med hög kvalitet). Datorn hänger sig lätt då. Men det går att omvandla filer. Då är det viktigt att tänka på att för mycket omvandling kan leda till sämre bildkvalitet. Proffsprogram brukar ha funktionen att jobba med proxyfiler, dvs mindre tunga kopior av originalfilen, som man sen byter ut vid utmix.

Det finns många olika programvaror för redigering som ni kan välja mellan.

Effekter

Att leka med effekter är kul. Vilket material som helst kan se häftigt ut om man gör det skakigt, stressigt och intensivt med hjälp av effekter. De flesta filmer innehåller någon slags effekt. Det kan bli bra, men också dåligt. Använd effekterna med omdöme.

Mycket går att göra i ett vanligt redigeringsprogram, till exempel att:

- Sakta ner eller snabba upp klipp
- Duplicera klipp
- Spela upp klipp baklänges
- Byta färg på klipp
- Spegelvända klipp

Testa er fram eller ta hjälp. Bygger hela filmidén på att klippen ska gå baklänges? Se till att lära er det då, så ni inte faller på det tekniska.

Textning

Lägg på text där det står vad gruppen och låten heter. Funktionen finns i alla redigeringsprogram. Välj typsnitt och färg på texten. Efteråt kan ni ha eftertexter och tacka alla som medverkat.

Man kan också göra hela videon som en renodlad lyric video, där ni har något enklare motiv eller stillbild i bakgrunden och låttextern kommer upp på skärmen (nästan som karaoke). Det är vanligt nuförtiden och ett enkelt sätt att få ut något på YouTube för de låtar som inte får en riktig musikvideo.

Felsökning

Om något händer i klippningen (t.ex. om filmen som ni exporterat blivit pixlig eller programmet kraschat) är

det skönt att ha någon som vet vad som händer och hur man löser det. Fundera på vem ni kan ringa.

Uppladdning

När ni är klara ska ni exportera ut filmen i rätt filformat och den ska laddas upp på några olika ställen. Viktigast är YouTube. Följ instruktionerna som står på YouTubes "frågor och svar"-sektion. De flesta med lite allmänna datorkunskaper brukar förstå. Ta hjälp annars.

För bäst spridning så bör man ladda upp videon direkt på de plattformar man vill synas på (t.ex Facebook, Vimeo etc) då plattformarna främjar organiska visningar för "inhemskt" material.

Ni vill säkert också göra korta filmsnuttar till sociala medier som Instagram. Olika plattformar främjar olika längder och format. Vilka format, längder och storlekar som gäller ändrar dessutom ofta. Därför inkluderas inga detaljerade exempel här. Kolla istället upp det när det är dags. Ofta kan du i klipp-programmet välja t.ex "Exportera för Instagram".

4. Prata igenom och diskutera

- Hur mycket vill ni satsa på redigeringen? Ska musikvideon t.ex. präglas av specialeffekter eller ska det vara mer enkelt klippt?
- Vem klipper/redigerar videon? Behöver personen lära sig något innan hen börjar klippa?
- Vilket program vill ni använda? Vilka för- och nackdelar ser ni med programmet?
- Vilka andra tekniska aspekter bör ni tänka igenom innan ni börjar klippa?
- Vilka effekter ska ni använda?
- Vem hjälper er med det tekniska om det krånglar?

Träff 6: Promota/marknadsför er video

När er musikvideo är klar gäller det att maximera effekten av den och se till att den sprids så mycket som möjligt. Målet är att videon får ett "långt liv", helt enkelt. Förr gällde det att komma igenom nålsögat på MTV eller ZTV, men nu styr ni mycket av er spridning själv.

1. Planering

Börja med att göra en tidsplan. Bestäm ett datum när ni ska släppa videon. Räkna sen bakåt för att bestämma när ni t.ex. ska släppa teasers och pressrelease.

Skapa hype inför släppet

En till två veckor innan släppet kan ni börja antyda om videon i sociala medier. Ni kan självklart också lägga ut foton eller "behind-the-scenes"-klipp under inspelningen, men fokusera mer på detta strax innan släppet.

Släpp också teasers. Tre teaser-inlägg på två veckor är lagom. Börjar ni för långt i förväg hinner folk glömma och publicerar ni för många inlägg tröttnar de. Det beror också lite på hur materialet ser ut och om det går att göra flera snygga/bra teasers av det.

Hjälp fansen att agera på varje teaser. Skriv t.ex: "Ny video på fredag – förbeställ vårt album här" eller "Gå med på vår maillista för att se vår musikvideo först av alla".

Ladda upp videon

Man kan ladda upp videon på YouTube i förväg utan att den syns utåt. Gör det, så slipper ni problem med att det strular sista dagen. Ni kan skicka en "privat länk" med lösenord till skribenter/media (se nästa del). Då kan de kolla på videon i förväg och därmed även avgöra om de vill skriva om den.

2. Pressmeddelande till media

Gör ett pressmeddelande om er musikvideo som lockar till intresse. Utgå från frågorna: vad är speciellt med just er video, vad har ni gjort som ingen annan gjort, vad kommer att hända när videon släpps, osv.

Fakta som ska med:

- Artist/gruppsnamn och låttitel, datum för släppet.
- Länk till videon och en bild från videon, samt pressbild på er.
- Kort info om själva videon. Hur den ser ut eller vad den handlar om, samt vem som gjort den.
- Några slagkraftiga, intressanta citat från er eller regissören. Kul fakta eller anekdoter.
- Vad är ni aktuella med? Ny platta, spelning etc? En tydlig fråga: "Vill ni skriva om videon?". Kontaktinfo till er och länkar till sociala medier.

Musikbloggar och -sajter

Skicka ut pressrelease lite mer än en vecka innan släppet, via mail, till de musikbloggar ni gillar (t.ex. [Hymn](#), [Popmani](#), [Musikvideoportalen](#), [GAFFA](#), [Kingsize](#), [Savant](#), [Drefvet](#), [Popmuzik](#), [Kult](#), [Rocknytt](#), [Videostatic](#)). Fråga om de vill skriva om videon. Det finns minst 20 stora svenska musikbloggar och hundratals internationella. Er handläggare på Studieförbundet kan ge tips.

Ligg på om ni inte får svar, men inte för mycket. Två mail med några dagars mellanrum är lagom. Svarar de inte då så vill de inte göra något.

Lokalmedia och annan media

Skicka också pressreleasen till lokaltidningen. De brukar tycka det är kul att någon lokal akt har spelat in en musikvideo. Bjud gärna in dem redan till inspelningen.

Ni kan även skicka till större nationella tidningar/medier, och till specifika musikjournalister. Men ha inte alltför höga förväntningar på att de kommer svara.

3. Videopremiär

Det är vanligt att man gör en så kallad videopremiär. Det betyder att ni kontaktar en musikblogg som får "första tjing" på videon och lägger upp den först av alla.

Får ni inte tag i någon som vill göra videopremiär får ni göra det själva. Lägg upp den på er sajt/Facebook-sida eller använd YouTubes premiärfunktion där man kan ställa in datum och tid. De som vill se premiären kan anmäla sig och få en påminnelse. På skärmen syns en nedräkningsklocka.

4. Andra sätt att sprida videon

Det finns flera andra sätt att sprida er video och få maximal användning för den. Här följer några tips:

IMVDb

[IMVDb \(International Music Video Database\)](#) liknar IMDb (International Movie Database) och innehåller information om alla musikvideor, t.ex. vem som registrerat dem, datum för släpp och mycket annat. Här kan man sortera på bl.a. artist, regissör, land och årtal. Se till att er musikvideo läggs upp där så att den "bevaras för eftervärlden". Många musikbloggare plockar också upp videor därifrån.

Musikvideoportalen

[Musikvideoportalen](#) är en webbportal med allt möjligt som rör musikvideor. Ni kan skicka er video dit när den är klar. Kontaktinfo finns på sajten.

Sociala medier

Ni har väl en Facebook-sida och ett Instagram-konto för gruppen? Om inte, skaffa det genast! Lägg ut videon där, och flera teasers innan och påminnelser efteråt.

Prata ihop er angående hur ni ska sprida er musikvideo och gör en plan för marknadsföringen.

Bekantskapskretsen

Skicka länken till alla som ni känner. De kommer troligtvis att dela vidare av ren stolthet. Glöm inte bort alla som medverkat i videon och skicka info till dem så de är beredda när videon släpps. Er handläggare på Studieförbundet vill också gärna se videon och kan använda den när de hjälper er med att hitta spelningar.

Bokare och bolag

Skicka videon till bokare för att få spelningar eller bolag som ni hoppas ska få upp ögonen för er.

Nemis

När ni söker [NEMIS-spelningar](#) eller andra spelningar inom Studieförbundet är det jättebra att skicka med en länk till en musikvideo. Det visar på er ambition och förmåga som grupp.

Sprid i Facebook-grupper

Det finns många grupper för musiker där man tipsar varann om sin musik etc. Allt från specifika genrgrupper till grupper för tjejer, som "Musikgäris". Posta er video där när den är klar.

Naturlig del av ert EPK (elektroniskt presskit)

Ett elektroniskt presskit bör alla musikgrupper ha. Det skickar ni till festivaler, skivbolag och musikbloggare. Det ska laddas upp på exempel Google Drive eller finnas som PDF och innehålla: Bilder, logga, presentationstext, länkar till sociala medier, länkar till låtar på Spotify eller Soundcloud och såklart: länk till er nya musikvideo.

Tips! Vill ni veta mer om hur man gör ett EPK, läs studieplanen "[Marknadsför din musik](#)" som Patrik Nilsson på Studieförbundet Skåne-Blekinge har gjort.

Visa i bakgrunden

Använd er musikvideo! Visa den på en skärm under era spelningar, eller som uppvärmning innan en konsert.

Filmfestivaler/tävlingar

Det går också att skicka sin musikvideo till särskilda filmfestivaler (vissa har en musikvideo-kategori) eller tävlingar. Riktigt bra musikvideor kan ju till och med nomineras till en Grammis eller Grammy.

5. Prata igenom och diskutera

Gör en enkel marknadsföringsplan. När ni är klara med det här kapitlet bör ni ha svar på:

- När ska videon släppas? När ska ni göra de olika förberedelserna, släppa teasers, kontakta musiksribenter etc? Vem gör vad?
- Vilka kanaler ska ni fokusera på? Kontakta bloggar, visa videon på spelningar eller annat?
- Vad ska ni lyfta fram när ni marknadsför er video? Vad är speciellt med den och er?
- Vad är målet med marknadsföringen – är det att få så många visningar som möjligt eller att en viss festivalbokare ser videon och hör av sig? Diskutera.

6. Utvärdering

När ni är klara med videon kan ni utvärdera processen.

- Vad gick bra och vad kan ni göra bättre nästa gång ni ska spela in en musikvideo?
- Vad har ni lärt er av att göra den här musikvideon? Det kan vara allt från konkreta och praktiska erfarenheter, som att filma eller använda en green screen, till att tänka i bilder och visualisera musik. Dokumentera gärna!

Sen är det bara att börja planera er nästa musikvideo! Lycka till!

Bilaga 1: Bildmanus

PRODUKTION:

DATUM:

SCEN:	SCEN:	SCEN:
SCEN:	SCEN:	SCEN:

Bilaga 2: Olika roller på set – vem gör vad

Olika roller på set

Det finns flera olika roller på set, dvs när man spelar in en musikvideo. Försök att dela upp er så att ni har ansvar för olika saker. De viktigaste rollerna på set är:

- **Fotograf/filmare.**
- **Regissör.** Som säger åt artisterna och andra vad de ska göra i varje tagning.
- **Inspelningsledare.** Håller koll på allt runtomkring (tider, scheman etc).

Övriga bra-att-ha-roller:

- **Koreograf,** om videon innehåller dans.
- **Smink.**
- **Kostym.**
- **Runner eller inspelningsassistent** (hjälper till att lösa problem, hämta saker, skjutsa folk etc).
- **Ljussättare/elektriker.**
- **Ljudtekniker** (behövs oftast inte i musikvideor om ni inte tar upp ljud).

Bilaga 3: Tystnad, tagning – kommandon på set

Innan tagningen:

1. “Gör klart för tagning. Alla på sina platser”
2. “Tystnad, tagning”
3. “Kamera”. (Kameran rullar)
4. “Ljud”. (Ljudet rullar. Behövs bara om ni ska filma med ljud, vilket man oftast inte gör i en musikvideo).
5. “Musik”. (Musiken sätts på som ni ska mima till).
6. Klapp. Den som sköter klappan gör klappet och säger scennummer och tagning högt. T.ex: “Scen 1, tagning 1”. På klappan ska ni också skriva vad det är för scen och tagning. Har ni ingen klappa går det bra att klappa med händerna och skriva scen och tagnings-nummer på ett papper och hålla upp. Syftet är att klapparen ser vilken scen det är och kan synka bild- och ljudspår i redigeringen.
7. “Varsågod” (Nu börjar musikerna eller skådisarna agera).

Under tagningen:

Om ni inte spelar in ljud kan ni ropa ut t.ex:

- “Rök”!(när det är dags för t.ex. rökmaskinen att gå igång), eller
- “Konfetti”!

Om ni spelar in ljud kan ni istället ge en lätt dunk i ryggen, kommunicera med hjälp av tecken, nickar eller skyltar. Ni kan öva igenom ett skeende innan ni filmar det.

Efter tagningen:

1. “Tack”. (Musikerna och andra får inte sluta agera förrän regissören sagt tack.)
2. “Bryt”. (Om något går helt fel, som att fotografen snubblar på en sladd eller batteriet till kameran dör, ropar man bryt.)

Bilaga 4: Info – till filmteam, statister och gruppen

Skicka ut info i förväg till alla inblandade:

- Vad gruppen och låten heter så alla kan lyssna in sig.
- Hur slutresultatet är tänkt att bli. Bifoga bildmanus, eventuella manus med repliker och teknisk info till teamet.
- Datum, tid och plats för inspelning. Vägbeskrivning/karta.
- Kontaktuppgifter till alla, om någon blir försenad, sjuk eller inte hittar.
- Info om kläder eller rekvisita, instrument etc, allt som ska tas med.
- Schema för dagen. Info om pauser, mat, toaletter etc. Tänk på att alla har olika behov. En del behöver ha tillgång till toalett, kunna sitta ner eller vila mycket osv.

Skyltar på set

Precis som musiker behöver en setlist på scenen, lägg ut några ex av manus, bildmanus, dagens schema etc. så slipper ni frågor. Sätt upp skyltar för t.ex “Fikarum” eller “Statister” så att alla vet vart de ska vara.

Gå igenom följande och dokumentera skriftligt:

- **Bilder/scener:** Vilka bilder ska filmas och i vilken ordning? Skriv upp. Hur lång tid beräknas de olika scenerna ta? Tänk igenom om ni hinner på en dag eller behöver flera. Ha hellre gott om tid och gå hem tidigare, än tvärtom.
- **Skådisar och andra:** Vem ska vara med i vilka bilder? Samordna så att inte folk behöver vänta alltför länge innan det är deras tur.
- **Utrustning och rekvisita:** Vilken utrustning som behövs till vilka scener.

Muntlig information

Samlas i början av dagen och gå igenom vad ni ska göra. Ha en platschef som styr upp kaoset och kan svara på frågor. Ta en ny samling när ni byter scen eller inspelningsplats.

“Backstage”

Att alla har det bekvämt och bra under inspelningen är viktigare än man tror. Avsätt gärna ett hörn för dem som väntar på sin tur. De som ska jobba och filma behöver kunna koncentrera sig. Ha lite disciplin, så blir ni fortare klara.

Förbered alla på att det kan bli mycket väntan. Ta med en kortlek eller en surfplatta med någon film på till statisterna. Gott om snacks och dricka (inte alkohol, festa hellre när videon är klar).

Inspiration: länkar till musikvideor

Länkar till olika musikvideor (för inspiration):

- [Imany – "There Were Tears"](#)
- [The White Stripes – "Fell In Love With A Girl"](#)
- [Weezer – "Buddy Holly"](#)
- [Sinéad O'Connor – "Nothing Compares 2U"](#)
- [Bronson – "Keep Moving"](#)
- [Wintergatan – "Marble Machine"](#)
- [Rosalía – "De Aquí No Sales"](#)
- [Gotye, Kimbra – "Somebody That I Used to Know"](#)
- [Fatboy Slim – "Weapon Of Choice"](#)
- [a-ha – "Take On Me"](#)
- [Sex Pistols – "God Save The Queen"](#)
- [Frankie Cosmos – "Duet"](#)
- [Seinabo Sey – "Breathe"](#)
- [Jain – "Come"](#)
- [Grimes – "Oblivion"](#)
- [Gorillaz – "Clint Eastwood"](#)
- [Red Hot Chili Peppers – "Californication"](#)
- [Oren Lavie – "Her Morning Elegance"](#)
- [The Cranberries – "Zombie"](#)
- [Maximo Park – "Get High \(No, I Don't\)"](#)
- [Peter Gabriel – "Sledgehammer"](#)
- [Taylor Swift – "The Man"](#)
- [Joyner Lucas – "I'm Not Racist"](#)
- [Twisted Sister – "We're Not Gonna Take It"](#)
- [Igorrr – "Very Noise"](#)
- [Jamiroquai – "Virtual Insanity"](#)
- [Hole – "Celebrity Skin"](#)
- [Soundgarden – "Black Hole Sun"](#)
- [HAIM – "Valentine"](#)
- [Crumb – "Locket"](#)
- [The Avalanches – "Frontier Psychiatrist"](#)
- [Sia – "Big Girls Cry", "Chandelier"](#)
- [Cassius – "Go Up" feat. Cat Power & Pharrell Williams](#)
- [The New Pornographers – "High Ticket Attractions"](#)
- [Nasty C feat. Telleman – "Don't Do It"](#)
- [Marian Hill – "Down"](#)
- [Tierra Whack – "Dora"](#)
- [Janelle Monáe – "PYNK"](#)
- [The Smashing Pumpkins – "Disarm"](#)
- [Die Antwoord – "Fatty Boom Boom"](#)
- [Bob Marley – "One Love"](#)
- [The Hives – "Walk Idiot Walk"](#)
- [Альянс – "На заре"](#)
- [Boøwy – "Marionette"](#)
- [Grace Jones – "I've Seen That Face Before"](#)
- [Cinderella – "Nobody's Fool"](#)
- [Makeup And Vanity Set – "Algorithm"](#)
- [Beastie Boys – "Sabotage"](#)
- [Michael Jackson – "Thriller"](#)
- [Queen – "I Want To Break Free"](#)
- [Mona Haydar – "Hijabi"](#)
- [No Doubt – "Just A Girl"](#)
- [BTS – "On"](#)
- [Salvatore Ganacci – "Boycycle" feat. Sébastien Tellier](#)
- [Riz Ahmed – "The Long Goodbye"](#)
- [Sheenah Ko – "Wrap Me Up"](#)
- [Amason – "Marry Me Just For Fun"](#)
- [Mick Jagger & David Bowie – "Dancing in the Street"](#)
- [Tove Lo – "Habits"](#)
- [Blur – "Coffee & TV"](#)
- [Kanye West – "Runaway"](#)
- [Charli XCX, Christine & the Queens – "Gone"](#)
- [Robyn – "Call Your Girlfriend"](#)
- [Johnny Cash – "Hurt"](#)
- [Lady Gaga – "911", "Telephone", "Bad Romance"](#)
- [Rihanna, Calvin Harris – "We Found Love"](#)
- [OutKast – "Hey Ya!"](#)
- [Beyoncé – "Formation"](#)
- [London Grammar – "Sights"](#)
- [Highasakite – "Out of Order"](#)

Gör din egen musikvideo

- ett studiematerial

Vill du och ditt band göra en musikvideo? Vill ni visa upp till bokare hur ni ser ut när ni spelar live? Eller har ni bara en riktigt bra videoidé som ni vill förverkliga?

Precis som på MTVs storhetstid är det i dag nästan obligatoriskt att göra en musikvideo. En video gör det lättare att bli omskriven på musikbloggar, få spelningar, hålla uppe ett intresse hos fansen och mycket mer.

I det här studiematerialet får du och ditt band lära er hur ni gör en musikvideo och vad som krävs, både i form av planering, resurser och teknik. Ni får praktiska tips och exempel som hjälper er framåt i varje steg av processen – från att ni kommer på en idé till er musikvideo till att ni ska förbereda manus, filma, klippa och avslutningsvis marknadsföra er video.

Ni behöver endast kontakta Studieförbundet på er ort för att komma igång!

Studieförbundet är ett av Sveriges största studieförbund. Vi är partipolitiskt och religiöst obundna med ett brett utbud av studiecirklar, utbildningar, kulturarrangemang och föreläsningar. Varje år samlas ett par hundra tusen deltagare i våra studiecirklar och kurser.

Välkommen till Studieförbundet!